

Sygn. akt II Ca 579/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 marca 2014 roku

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: sędzia SO Bogumił Goraj (spr.)

Sędziowie: SO Tomasz Adamski

SO Aurelia Pietrzak

Protokolant: sekretarz sądowy Tomasz Rapacewicz

po rozpoznaniu w dniu 27 lutego 2014 roku w Bydgoszczy,

na rozprawie

sprawy z powództwa P. M.

przeciwko Gminie (...)

o zapłatę

oraz sprawy z powództwa wzajemnego Gminy (...)

przeciwko P. M.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej – powódki wzajemnej

od wyroku Sądu Rejonowego w Inowrocławiu VII Zamiejscowego Wydziału Cywilnego z siedzibą w Mogilnie z dnia 8 maja 2013 r. w sprawie VII C 80/13

oddala apelację.

II Ca 579/13

UZASADNIENIE

P. M. wniósł o zasądzenie od Gminy (...) kwoty 10.719,21 zł wraz ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty i kosztów procesu. W uzasadnieniu pozwu powód podał, że pozwana na podstawie umów nr (...) zobowiązana była do zapłaty na jego rzecz wynagrodzenia za wykonane usługi. Powód twierdził, iż pozwana nie dochowała terminów płatności. Dlatego powód naliczył odsetki zgodnie z powyższymi umowami, lecz pozwana nie zapłaciła odsetek w kwocie 10.719,21 zł, pomimo trzykrotnego wezwania do zapłaty.

Gmina(...)w odpowiedzi na pozew wniosła powództwo wzajemne, w którym domagała się zasądzenia od P. M. kwoty 19.479,73 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia wniesienia powództwa wzajemnego do dnia zapłaty i kosztami postępowania. Pozwana i powódka wzajemna wskazała, że P. M. godził się na przesunięcie terminów płatności oraz że wyliczenie odsetek sporządzone przez P. M. jest nieprawidłowe, bowiem odsetki te

wynosić winny 10.396,25 zł, na co przedłożyła stosowne wyliczenie. Ponadto Gmina (...) wskazała, że w dniu 26 maja 2008 r. zawarła z P. M. umowę nr (...) na wykonanie dokumentacji projektowej niezbędnej do wykonania adaptacji sali widowiskowej Miejsko- Gminnego (...)na potrzeby biura dla opieki społecznej, wraz z wykonaniem podjazdu dla osób niepełnosprawnych. Gmina (...) wskazała, że P. M. wykonał powyższą dokumentację projektową, jednakże nie uwzględnił w niej instalacji teleinformatycznej (telefonicznej, internetowej i alarmowej), co spowodowało konieczność poniesienia przez Gminę(...)dodatkowych kosztów montażu powyższych instalacji po zakończeniu robót budowlanych. Pozwana i powódka wzajemna w pozwie wzajemnym twierdziła, iż brak ujęcia tych instalacji w projekcie wykonanym przez P. M. spowodował, że Gmina (...)nie mogła skorzystać z dofinansowania inwestycji ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa (...) i za instalacje zapłaciła z własnych środków. Na rozprawie zeznający za pozwaną Burmistrz (...) oświadczył, iż Gmina (...) wystąpiła z powództwem wzajemnym, bowiem uwzględniła roszczenie odsetkowe powoda. Pełnomocnik Gminy (...)w ostatnim słowie wniósł o oddalenie powództwa P. M..

Wyrokiem z dnia 8 maja 2013 r. Sąd Rejonowy w Inowrocławiu VII Zamiejscowy Wydział Cywilny z siedzibą w Mogilnie zasądził od pozwanej i powódki wzajemnej Gminy (...) na rzecz powoda i pozwanego wzajemnego P. M. kwotę 10.396,25 złotych wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 11 października 2012 roku do dnia zapłaty (pkt1), oddalił powództwo główne w pozostałej części (pkt 2), oddalił powództwo wzajemne Gminy (...) przeciwko P. M. w całości (pkt 3) oraz zasądził od pozwanej i powódki wzajemnej Gminy (...) na rzecz powoda i pozwanego wzajemnego P. M. kwotę 447,33 złote tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt 4). Sąd I instancji ustalił następujący stan faktyczny: P. M. (dalej: powód) jest inżynierem budownictwa i prowadzi działalność gospodarczą w zakresie projektowania konstrukcyjno-architektonicznego. W zakresie swojej działalności powód współpracował z Gminą (...) (dalej: pozwana). W dniu 26 maja 2008r. strony zawarły umowę nr (...), której przedmiotem było wykonanie przez P. M. na rzecz Gminy (...)dokumentacji projektowej niezbędnej do uzyskania prawomocnego pozwolenia na budowę w zakresie adaptacji sali widowiskowej Miejsko - Gminnego (...)na biura dla opieki społecznej wraz z wykonaniem podjazdu dla osób niepełnosprawnych z kosztorysami inwestorskimi. Powód wykonał powyższą dokumentację projektową, a pozwana na jej podstawie otrzymała wyżej opisane pozwolenie na budowę. Powód w sporządzonej dokumentacji i nie uwzględnił instalacji teleinformatycznej (telefonicznej, alarmowej i internetowej). Pozwana Gmina (...) we własnym zakresie wykonała powyższe instalacje. Pozwana adaptację opisaną wyżej przeprowadziła w całości na własny koszt. W dniu 22 czerwca 2009 r. strony zawarły umowę nr (...), której przedmiotem było wykonanie przez P. M. na rzecz Gminy (...) dokumentacji projektowo - kosztorysowej wentylacji w budynku (...) Ośrodka (...). W umowie przewidziano wynagrodzenie za wykonaną usługę w kwocie 18.000,00 zł brutto, płatne w terminie 14 dni od przedłożenia Gminie (...)przez P. M. prawidłowo wystawionej faktury. W dniu 29 kwietnia 2010 r. P. M. przekazał Gminie (...) sporządzony projekt wraz z fakturą Vat nr (...) wystawioną na kwotę 18.000,00 zł. Zapłata za powyższą fakturę nastąpiła w dniu 7 stycznia 2011r. W dniu 16 lutego 2010 r. strony zawarły umowę nr (...), której przedmiotem było wykonanie przez P. M. na rzecz Gminy (...) dokumentacji projektowo-kosztorysowej budowy świetlicy wiejskiej wraz z podjazdem dla osób niepełnosprawnych w miejscowości G.. W umowie przewidziano wynagrodzenie za wykonaną usługę w kwocie 26.840,00 zł brutto, płatne w terminie 14 dni od przedłożenia Gminie (...) przez P. M. prawidłowo wystawionej faktury. W umowie przewidziano, iż za opóźnienie w zapłacie wynagrodzenia pozwana zapłaci powodowi świadczenie w wysokości 0,2% za każdy dzień opóźnienia. W dniu 29 czerwca 2010 r. P. M. przekazał Gminie (...)sporządzony projekt wraz z fakturą Vat nr (...) wystawioną na kwotę 26.840,00 zł. Należność za powyższą fakturę Gmina (...) uregulowała w dwóch ratach: 10.000,00 zł w dniu 10 grudnia 2010 r. i 16.840,00 zł w dniu 7 stycznia 2011 r. W dniu 19 lipca 2010 r. strony zawarły umowę nr (...), której przedmiotem było wykonanie przez P. M. na rzecz Gminy (...) projektu rozbiórki budynku kotłowni w miejscowości G. oraz uzyskanie wszelkich wymaganych prawem pozwoleń i decyzji warunkujących przeprowadzenie tej rozbiórki. W umowie przewidziano wynagrodzenie za wykonaną usługę w kwocie 3.050,00 zł brutto, płatne w terminie; 30 dni od przedłożenia Gminie (...) przez P. M. prawidłowo wystawionej faktury. W dniu 20 września 2010 r. P. M. przekazał Gminie (...) sporządzony projekt wraz z fakturą Vat nr (...) wystawioną na kwotę 3.050,00 zł. Zapłata za powyższą fakturę nastąpiła w dniu 7 stycznia 2011 r. Powód wezwał pozwaną do zapłaty odsetek za nieterminową zapłatę wynagrodzeń opisanych w powyższych umowach, jednakże bezskutecznie. Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: umowy nr (...) k. 38-39; faktur Vat k. 40-44; pism pozwanej do powoda z dnia k. 46, 51; kosztorysu wykonania sieci informatycznej i telefonicznej

k. 53; decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego k. 57-63; wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków k. 77-78; umowy nr (...) k. 6-8; protokołu przekazania projektu k. 9; faktury Vat nr (...) k. 10; umowy nr (...) k. 11-14; protokołu przekazania projektu k. 15; faktury Vat nr (...) k. 16; wyciągu bankowego k. 17-19; umowy nr (...) k. 20-21; protokołu przekazania projektu k. 22; faktury Vat nr (...) k. 23; wezwań do zapłaty k. 24-25, 26-27, 28, 47-48, 49, 52; noty odsetkowej k. 29, 50; wyliczenia odsetek k. 45; zeznań świadków: M. N. k. 72-73; J. M. k. 73-74; M. G. k. 79-80 oraz zeznań powoda P. M. k. 81-82 i Burmistrza (...) E. M. k. 83-84. W ocenie Sądu I instancji dowody z dokumentów były całkowicie wiarygodne, gdyż brak jest podstaw do przypuszczenia, że ich treść jest sprzeczna z rzeczywistym stanem prawnym, a te dowody nie były w toku postępowania kwestionowane przez żadną ze stron. Odnosnie dokumentów: noty odsetkowej k. 29 i 50 oraz kosztorysu wykonania sieci informatycznej i telefonicznej k. 53 wiarygodne, zdaniem Sądu Rejonowego, jest jedynie to, że dokumenty te zostały sporządzone przez podmioty je podpisujące. Jako wiarygodne Sąd ocenił zeznania świadków M. N., J. M. i M. G.. Sąd wskazał, że zeznania te znajdują potwierdzenie w przeprowadzonych dowodach z dokumentów oraz w wiarygodnych zeznaniach powoda i Burmistrza (...) oraz że zeznania świadków wzajemnie się potwierdzały, a drobne różnice w zeznaniach są wynikiem upływu czasu oraz faktu, iż każdy ze świadków posiadał inny zakres obowiązków i kontrolował wykonywanie umów przez powoda w aspekcie swoich zadań służbowych. Sąd uznał zeznania powoda i pozwanego wzajemnego P. M. za w pełni wiarygodne, znajdujące potwierdzenie w pozostałym wiarygodnym materiale dowodowym, zwłaszcza w dowodach z dokumentów. Sąd zważył, że nie miał żadnych podstaw ku temu, by wiarygodność zeznań powoda kwestionować. Również jako wiarygodne Sąd Rejonowy ocenił zeznania Burmistrza (...), gdyż zeznania te korespondują z pozostałym wiarygodnym materiałem dowodowym. Sąd nie dał wiary tej części zeznań, w której Burmistrz (...) podał powody, dla których odmówiono pozwanej dofinansowania z Urzędu Marszałkowskiego, gdyż zeznania w tym zakresie nie zostały potwierdzone w przeprowadzonych w sprawie pozostałych dowodach. Sąd I instancji zważył, że w sprawie okolicznością bezsporną było to, że powód P. M. otrzymał wynagrodzenie za wykonane usługi zgodnie z umowami nr (...) z opóźnieniem terminu płatności. Okoliczność ta została nie była kwestionowana przez pozwaną i została w sposób wyraźny przyznana przez Burmistrza (...) w jego zeznaniach. Burmistrz podał wręcz, że były prośby o przedłużenie terminów płatności, jednakże nie było zgody powoda. Sporna była jedynie wysokość odsetek, bowiem powód obliczył je na kwotę 10.719,21 zł a pozwana wskazała, że winny wynosić 10.396,25 zł. W umowie nr (...) zastrzeżone zostały odsetki w wysokości umownej. Sąd Rejonowy dokonał sprawdzenia wyliczeń powyższych odsetek i uznał, iż wynoszą one 10.396,25 zł. Różnica w wyliczeniu powoda i pozwanej wynikała z błędnego kwalifikowania wpłat przez powoda do faktury nr (...) i niewłaściwego określenia przez powoda terminu płatności faktury nr (...). Załączone przez powoda dokumenty, w szczególności faktury z potwierdzeniami ich przyjęcia oraz wyciąg bankowy potwierdzają prawidłowość wyliczenia odsetek przez pozwaną. W tak przedstawiających się okolicznościach Sąd na podstawie art. 359 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 482 § 1 k.c. zasądził od pozwanej Gminy (...) na rzecz powoda P. M. kwotę 10.396,25 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 11 października 2012r. tj. daty wniesienia powództwa do dnia zapłaty. Jednocześnie w punkcie drugim wyroku Sąd Rejonowy w oparciu o art. 359 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 482 § 1 k.c. a contrario oddalił powództwo główne w pozostałej części. Oceniając zasadność wniesionego przez Gminę (...) powództwa wzajemnego Sąd I instancji wskazał, że istota sporu sprowadzała się do ustalenia, czy powód wykonał swoje zobowiązanie z umowy nr (...) w całości oraz czy ponosi odpowiedzialność za poniesione przez pozwaną koszty wykonania instalacji teleinformatycznej. Analiza § 1 umowy z dnia 26.05.2008r. nr (...) oraz ocena zeznań świadków oraz stron postępowania dała Sądowi Rejonowemu podstawę, aby stwierdzić, iż powód wykonał swoje zobowiązanie objęte powyższą umową. Zadaniem powoda było sporządzenie dokumentacji projektowej niezbędnej do uzyskania prawomocnego pozwolenia na budowę w zakresie adaptacji sali widowiskowej Miejsko-Gminnego (...) na biura dla opieki społecznej wraz z wykonaniem podjazdu dla osób niepełnosprawnych z kosztorysami inwestorskimi. Umowa nie zawierała w tym zakresie szczegółowego zakresu zadań dla powoda, w tym precyzującego, iż w projekcie winna być zawarta instalacja teleinformatyczna. Sąd zważył, że powód przekazał pozwanej sporządzoną dokumentację projektową, a pozwana uzyskała na jej podstawie pozwolenie na budowę. Dlatego Sąd uznał, że powód nie uchybił swojemu obowiązkowi wynikającemu z umowy. Sąd Rejonowy zważył, że gdyby nawet założyć, iż powód winien był sporządzić projekt instalacji teleinformatycznej, to pozwana w żaden sposób nie udowodniła wysokości kosztów, jakie poniosła na wykonanie tych instalacji. Z przedłożonych przez pozwaną faktur na k. 40-44 nie wynika, iż dotyczą one powyższych instalacji. Ponadto pozwana oraz powołani przez pozwaną świadkowie nie potrafili jednoznacznie określić, czy w ogóle i kiedy pozwana złożyła wniosek do Urzędu Marszałkowskiego o dofinansowanie inwestycji,

przed czy po zawarciu umowy z powodem i czy powód miał świadomość tego, że projekt winien spełniać dodatkowo wymogi niezbędne do ubiegania się na jego podstawie o dofinansowanie inwestycji, bowiem nie wynika to w żaden sposób z umowy zawartej przez strony. Sąd wskazał, że pozwana nie przedłożyła w sprawie żadnego dowodu, z którego wynikałoby wprost, z jakich przyczyn odmówiono jej dofinansowania inwestycji (np. dokumentu w postaci decyzji o odmowie dofinansowania). Okoliczności związane z dotacją były dla Sądu I instancji niejasne, bowiem świadkowie twierdzili, iż dotacji odmówiono, a w pozwie wzajemnym Gmina (...)wskazała, że wniosku o dotację w ogóle nie składała. W tak przedstawiających się okolicznościach Sąd uznał, iż nie można w żaden sposób przyjąć odpowiedzialności powoda za poniesione przez pozwaną koszty wykonania instalacji teleinformatycznej i na podstawie art. 471 k.c. a contrario powództwo wzajemne Gminy(...)oddalił. O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c., stosując zasadę stosunkowego rozdzielenia kosztów. Powód i pozwany wzajemny wygrał proces w 96,98% natomiast pozwana i powódka wzajemna w 3,02%. P. M. w związku z procesem poniósł wydatki w kwocie: 536,00 zł tytułem opłaty sądowej. 96,98% z kwoty 536,00 zł stanowi kwotę 519,81 zł. Natomiast Gmina (...) poniosła wydatki w kwocie 2.400,00 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika oraz 974,00 zł od powództwa wzajemnego, które w całości Sąd oddalił. 3,02% z kwoty 2.400,00 zł stanowi kwotę 72,48 zł. Sąd zasądził więc od pozwanej i powódki wzajemnej na rzecz powoda i pozwanego wzajemnego kwotę 447,33 zł z tytułu zwrotu kosztów procesu, jako różnicę pomiędzy kwotą 519,81 zł a kwotą 72,48 zł.

Apelację od tego wyroku wniosła pozwana (powódka wzajemna), która zaskarżyła go w części dotyczącej punktów 1 oraz 3 i zarzuciła Sądowi Rejonowemu, że wydając wyrok naruszył:

- 1) przepis prawa materialnego tj. art. 471 k.c. poprzez jego niezastosowanie i błędne ustalenie, że powód i pozwany wzajemny nie jest zobowiązany do naprawienia szkody wynikłej z nienależytego wykonania zobowiązania i w konsekwencji oddalenia pozwu wzajemnego,
- 2) przepis prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego i przekroczenie przez sąd granic swobodnej oceny dowodów polegające na dokonaniu oceny stanu faktycznego i poczynionych w sprawie ustaleń w sposób nasuwający zastrzeżenia z punktu widzenia zasad logicznego rozumowania w szczególności poprzez uznanie za wiarygodne zeznań świadków i jednoczesne wydanie rozstrzygnięcia z pominięciem tych zeznań.

Dlatego wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części i oddalenie powództwa P. M. oraz zasądzenie od P. M. na rzecz pozwanej i powódki wzajemnej kwoty 19.479,73 zł, a także zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa radcy prawnego za pierwszą i drugą instancję według norm przepisanych. W razie nieuwzględnienia tego wniosku, domagała się uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, pozostawiając temuż Sądowi rozstrzygnięcie kosztów postępowania za drugą instancję.

Powód – pozwany wzajemny nie zajął stanowiska odnośnie apelacji pozwanej - powódki wzajemnej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna. Sąd Rejonowy dokonał oceny dowodów nie przekraczając zasady swobodnej oceny określonej w przepisie art. 233 k.p.c. Przepis ten, przy uwzględnieniu treści 328 k.p.c., nakłada na sąd orzekający obowiązki: po pierwsze - wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału, po drugie - uwzględnienia wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu, po trzecie - skonkretyzowania okoliczności towarzyszących przeprowadzeniu poszczególnych dowodów mających znaczenie dla oceny ich mocy i wiarygodności, po czwarte - wskazania jednoznacznego kryterium oraz argumentacji pozwalającej - wyższej instancji i skarżącemu - na weryfikację dokonanej oceny w przedmiocie uznania dowodu za wiarygodny bądź też jego zdyskwalifikowanie, po piąte - przytoczenia w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia dowodów, na których sąd się oparł, i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności (wyr. SN z 29 września 2000 r., V CKN 94/00, Legalis). Zatem dla skuteczności zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie wystarcza stwierdzenie o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych, odwołujące się do stanu faktycznego, który w przekonaniu skarżącego odpowiada rzeczywistości.

Konieczne jest tu wskazanie przyczyn dyskwalifikujących postępowanie sądu w tym zakresie. W szczególności skarżący powinien wskazać, jakie kryteria oceny naruszył sąd przy ocenie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłusznie im je przyznając. Skuteczne postawienie takiego zarzutu wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej, niż przyjął sąd, wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu. Zwalczenie swobodnej oceny dowodów nie może polegać tylko na przedstawieniu własnej korzystnej dla skarżącego wersji zdarzeń, ustaleń stanu faktycznego opartej na jego własnej ocenie, lecz konieczne jest przy posłużeniu się argumentami wyłącznie jurydycznymi wykazywanie, że wskazane w art. 233 § 1 k.p.c. kryteria oceny wiarygodności i mocy dowodów zostały naruszone, co miało wpływ na wynik spraw. Apelująca słusznie zauważyła, że Sąd I instancji w zasadzie dał wiarę wszystkim dowodom przeprowadzonym w sprawie (oprócz części zeznań burmistrza pozwanej). Zatem uznanie za zasadny zarzutu naruszenia przepisu art. 233 k.p.c. musiałoby prowadzić do uznania za wiarygodne zeznań Burmistrz (...) w całości, bądź do odmowy wiarygodności innym dowodom. Apelująca nawet nie wskazała czego przekroczenie granic oceny dowodów dotyczy.

Podstawowe znaczenie dla zasadności powództwa wzajemnego ma ustalenie zakresu umowy z dnia 26 maja 2008 r. Dopiero po ustaleniu zakresu tej umowy można ocenić, czy pozwany wzajemny należycie wykonał umowę. Z umowy łączącej strony wprost nie wynika konieczność wykonania dokumentacji instalacji teleinformatycznej. Powódka wzajemna dokumentację wykonaną przez pozwanego wzajemnego odebrała bez zastrzeżeń i na jej podstawie uzyskała stosowne pozwolenie na budowę. Przez długi czas nie zgłaszała zastrzeżeń. Zatem, wbrew twierdzeniom zawartym w apelacji, nie jest oczywistym, iż umowa obejmowała wykonanie projektu tej instalacji. Jeżeli zasady sztuki zawodowej przewidują, że projekt powinien zawierać powyższą instalację, to powódka wzajemna winna tę okoliczność wykazać np. w drodze opinii biegłego. Dodatkowo należy stwierdzić, że powódka nie wykazała ewentualnej szkody. W tym celu powinna wykazać, że otrzymałaby wsparcie ze środków zewnętrznych i w jakiej wysokości. Górną granicą takiego wsparcia byłby koszt wykonania instalacji, lecz mogłoby być ono mniejsze. Natomiast powódka wzajemna nie wykazała, że otrzymałaby dotację na wykonanie instalacji oraz jaka byłaby wysokość tej dotacji.

Dlatego Sąd Okręgowy uznał apelację za bezzasadną i na podstawie przepisu art. 385 k.p.c. ją oddalił. W myśl przepisu art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. koszty postępowania apelacyjnego powinna ponieść pozwana – powódka wzajemna, która przegrała apelację w całości. Powód nie wykazał, aby poniósł jakiegokolwiek koszty postępowania apelacyjnego. Dlatego Sąd Okręgowy o tych kosztach nie orzekał.